

El carrer del Pont Major

349

El carrer del Pont Major coincideix en el seu traçat amb l'antiga Via Augusta, del recorregut de la qual constituïa un punt clau. La formació original d'aquell nucli de cases s'explica bàsicament en funció del pont sobre el Ter, existent en aquell indret des de molt antic.

Fins a 1368 el pont va ser de fusta. Aquell any va començar-se a fer de pedra, sota la direcció de l'arquitecte Pere Çacomà. Després, el pont ha estat refet innumbrables vegades a causa dels aiguats i de les destruccions bèl·liques. Era un punt estratègic de primera magnitud, ja que durant segles fou l'únic lloc per on els que venien del nord podien creuar el Ter per anar cap a Girona.

En aquell enclau estratègic van anar sorgint edificacions a banda i banda de la Via Augusta, després Camí Real. El 1330, quan el pont encara era de fusta, el carrer ja existia amb el nom actual. Era una llarg enfilall de cases a peu de carretera, igual que ara. La diferència bàsica és que des del 1963 va deixar lloc de pas obligat per als qui venien del nord, ja que va condicionar-se el nou accés a Girona pel pont de la Barca, l'avinguda de Ramon Folch i la Gran Via. Des d'aleshores serveix bàsicament per al trànsit que va i ve per la carretera de Palamós.

Aquesta carretera, dintre del terme municipal de Girona, té molts noms diferents: des del límit amb Celrà fins a la casa número 136 del Pont Major es diu carretera de Palamós; fins a la travessia del carrer dels Tres Reis és el carrer del Pont Major; fins a l'antiga escola dels Salesians — ara centre de BUP i FP —, és el passeig de Sant Joan Bosco. Després és el carrer de Pedret. Els blocs sindicals situats entre el carrer del Pont Major i el Passeig de Sant Joan Bosco no pertanyen a cap d'aquestes dues viles. Tenen la denominació pròpia de «Grup Pont Major».

Aquests pisos de l'Obra Sindical del Hogar van ser fets l'any 1964 en el solar de l'antiga estació del carrilet de Palamós que va circular al costat del carrer des del 1887 al 1965. El 1928 va fer-se un ramal que anava cap a Banyoles i que es desviava de la línia de Palamós precisament en l'estació del Pont Major.

EDIFICIS DESTACABLES

El carrer del Pont Major queda, doncs, limitat al nucli situat a banda i banda de la carretera des del grup de cases sindicals fins a la casa número 136, a partir de la qual ja no hi ha edificacions.

En aquest carrer l'enllumenat elèctric públic s'hi va posar l'any 1899 i el 1944 s'hi va fer una renovació total del paviment.

L'església parroquial, dedicada a la Mare de Déu de la Pietat, al número 75 del carrer, té el seu origen a finals del segle XVI, pe-

rò d'aquell temps només en queda pràcticament la façana, amb una imatge en relleu de l'advocació mariana a la qual és dedicat el temple. L'any 1978 l'interior ha estat sotmès a una reforma a fons de la decoració. El Crist que s'hi ha posat és de l'escultora gironina Pia Crozet i la imatge de la Mare de Déu, de Domènec Fita.

La Destileria Regàs, al número 63, ocupa un dels primers edificis modernistes que es van fer a Girona. És obra de l'arquitecte Enric Catà, segons projecte del 1908. Quatre anys després el mateix arquitecte va projectar l'edifici de les Destileries Gerunda, que es troben ja en un tros de carrer que porta el nom de passeig de Sant Joan Bosco, al davant del Mas Noguer. Davant de l'edifici de la Destileria Regàs hi ha la casa també modernista que Enric Catà va fer com a residència dels propietaris de l'empresa. Porta el número 38 i actualment és estatge

d'una llar d'infants.

Al número 21 hi tenen una escola le monges Dominiques de l'Anunciata, per a la capella de les quals va fer Domènec Fita, l'any 1969, una vidriera de ciment armat, un crucifix, un sagrari d'alumini i una imatge de la Verge en alabastre.

UN CARRER DESMUNTABLE

Tammateix, el tret físic més destacable del carrer és l'arquitectura popular, cases de planta i dos pisos, moltes amb les portes i finestres de pedra, que s'han anat passant de pares a fills i als baixos de les quals bull una activa vida comercial hereva dels tallers artesans d'altre temps.

Entre aquestes cases n'hi ha algunes de finals del segle passat, dignes d'esment. La casa de

Josep August, amb el número 72, on hi ha una fusteria, porta la data de 1887 a la façana. La número 18, la data de 1880 i la número 22, la de 1890.

Els aiguats del Ter han inundat més d'una vegada les cases del carrer. El 3 de setembre del 1617 l'aigua va arribar a una altura de 16 pams respecte al nivell del carrer, segons explica amb tot detall una inscripció sobre pedra, ben visible a la façana de l'església.

L'altre flagell del carrer han estat els atacs bèl·lics a Girona, que hi han provocat saqueigs i destruccions moltes vegades. Només per donar una idea del que aquest capítol ha significat en la història del carrer, diguem que el 1814 s'hi comptabilitzaven, com a conseqüència dels setges del 1808-1809, trenta-vuit cases destruïdes, tres de parcialment inútils i vuit de deshabitades.

AMBIENT NOCTURN

Un altre dels trets definitoris del carrer els últims anys ha estat la seva transformació en un dels llocs d'esplai del gironí. La presència de discoteques que anaven canviant periòdicament de nom i de propietari, van definir un cert caràcter d'ambient nocturn del carrer, per a desesperació dels veïns amants de la tranquil·litat.

Actualment només hi queda una discoteca en funcionament, al costat de les Destileries Regàs, i l'ambient de balladors juvenils s'ha transformat en el més reposat dels matrimonis i grups d'amics que van a algun dels restaurants que hi han proliferat els últims temps com fa uns anys hi proliferaren les discoteques. Fins i tot una discoteca que hi havia al costat del pont ha estat reconvertida en restaurant.

J. Fabre

EL LECTOR ESCRIU

«Je vous salue, Marie»

Senyor Director,

En relació amb l'article Plaça Major del senyor Pep Collell *Je vous salue, Marie*, de data 1 d'octubre, i en resposta a aquest, li prego que insereixi en el seu digne diari el que considero que és la pel·lícula de referència i el que realment va ser diumenge, dia 29, en què un grup de catòlics va protestar i s'oposà a la projecció de l'esmentada pel·lícula.

«Déu us salvi, Maria» és una pel·lícula cinematogràfica indigna i grollera que manifesta una blasfèmia suprema contra la Santíssima Verge Maria.

Ha estat el mateix productor d'aquesta pel·lícula, Jean Luc Godard, en una declaració a *Le Nouvel Observateur*, el qui nega la virginitat de l'Augusta Mare de Déu, nega la Immaculada Concepció, ofèn la seva maternitat divina i públicament es rabeja i s'entesta el seu autor a trastornar la imatge sublim de la insigne Senyora del Cel i Terra.

Hi ha qui intenta paralitzar la justa indignació dels catòlics afirmant hipòcritament que l'esclandol de les protestes garanteix l'èxit de la «taquilla» en picar la natural curiositat del públic. Si es pensa així, aleshores Nostre Senyor Jesucrist, que denuncià públicament en la seva

vida terrena els blasfems, escandalosos i els homes de costums corromputs, es va equivocar; Jesús? I també hauria caigut en l'error l'església, que al llarg de vint segles va lluitar heroïcament i gloriosa contra tota forma d'error i de mal. També s'hauria equivocat el mateix Joan Pau II en pronunciar-se, públicament, contra aquesta pel·lícula abominable per a tots els bons catòlics, dient el mateix Sant Pare, contra ella, que «distorsiona i insulta la seva significació espiritual i el seu valor històric», «feix profundament el respecte vers allò sagrat i la figura de la Verge Maria» (*L'Osservatore Romano*, 24.4.85). Per tant, no és recomanant el silenci davant la pel·lícula infamant com es contribueix a combatre-la, sinó que aquest fals procedir assegura la victòria del mal.

A Girona, diumenge passat, dia 29 de setembre, festivitat de Sant Miquel Arcàngel, un nombre de catòlics, dominant entre ells l'element jove, seguint l'exemple de Joan Pau II, si bé a la seva manera, es reuniren davant el cinema que projectava tal pel·lícula i dedicaren la seva oració i llurs jovials cants de lloança i desgreuge a la Santíssima Verge, amb crits manifestos d'entusiasta elogi a la Mare i Senyora tan roïnament vilipendiada, així com es deixaren sentir al·lusions d'indigne rebuig per tan deni-

grant pel·lícula.

També, per part d'aquest component jove del sexe masculí, hi hagué brots de postura violenta, fins arribar als cops. Els que no entenen d'aquestes qüestions, opinen que «alguns obcecats, extremistes i fanàtics...» fins i tot n'hi ha que, confonent la qüestió política amb la religió, arriben a dir-los, impròpiament, «feixistes», i diuen: «van actuar brutalment», però els que així jutgen aquest particular, abans haurien de reflexionar, i preguntem: què farien ells si, davant els seus ulls, algú presentés un gravat, fotografia o retrat d'un ésser honorable i molt íntim i familiar i profundament estimat i l'expo-

sés davant seu, públicament, d'una forma falsa, ignominiosa i indigna, indecent i grollera? Com reaccionaria?... I si, a sobre de tot això, hi afegim que el qui han provocat d'aquesta manera és jove, i a més, la persona que ha estat vilipendiada és sagrada, aleshores què?

La manera d'expressar-se, diumenge, aquests braus catòlics, la majoria joves, va ser feta davant una petita imatge blanca, la de Nostra Senyora del Rosari de Fàtima, que rodejaren del major ornat possible, incloent distintius simbòlics que feien al cas.

També n'hi ha que han dit: «Almenys, per què no ho han fet valent-se de pancartes a l'estil que actualment s'acostuma?»

NECROLÒGIQUES

MERCEDES GONZÁLEZ I RIBAS

A l'edat de 79 anys va morir ahir a Girona, Mercedes González i Ribas, natural de Balerna (Almeria) i resident al carrer de la Força, 12, de Girona.

Estava casada amb Melchor Rodríguez i Leiva i tenia 4 fills: Josep, Gabriel, Rosalia i Maria.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui, a 2/4 de 12 del migdia, a l'església del Carme de Girona. Que descansi en pau.

JOAN RODÓ I NOGUER

A l'edat de 83 anys va morir abans-d'ahir, a Figueres, Joan Rodó i Noguer, natural de Vilanova de la Muga i resident al carrer Església, 9, de Vilanova de la Muga.

Estava casat amb Nativitat Danés i Carbó i tenia una filla: Dolores.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui, a les 10 del matí, a l'església de Vilanova de la Muga. Que descansi en pau.

RAMON RIBAS I LLADÓ

A l'edat de 86 anys va morir, abans-d'ahir, a Salt, Ramon Ribas i Lladó, natural de Fornells de la Selva i resident al carrer Major, 21, de Salt.

Era vidu de Felicitana Aliu i Vidal i tenia una filla: Ramona.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui, a 2/4 de 10 del matí, a l'església de Sant Jaume de Salt. Que descansi en pau.